

Šumění andělských křídel Anděl v evropském výtvarném umění

27. 10. 2016 – 5. 3. 2017

Muzeum moderního umění | Trojlodí

Arcidiecézní muzeum Olomouc | Galerie

AUTORKY KONCEPCE A KURÁTOROKY VÝSTAVY | Gabriela Elbelová, Barbora Kundračíková

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ | Tomáš Lampar

GRAFICKÉ ŘEŠENÍ | Petr Šmalec

KONZERVÁTORSKÉ PRÁCE | Dalibor Sedlák, Eliška Sklenářová, Veronika Wanková, Ondřej Žák

DOPROVODNÉ PROGRAMY | Hana Lamatová, Michaela Soukupová, David Hrbek, Marek Šobáň

ZAPŮJČITELÉ | Akademie výtvarných umění v Praze, Alšova jihočeská galerie, Arcibiskupství

olomoucké, Benediktinské opatství Rajhrad, Galerie a muzeum litoměřické diecéze, Galerie hlavního

města Prahy, Galerie Klatovy-Klenová, Galerie moderního umění v Hradci Králové, Galerie

středočeského kraje v Kutné hoře, Galerie umění Karlovy Vary, řkf u kostelů sv. Mikuláše a sv. Václava

Praha-Vršovice, Galerie výtvarného umění v Ostravě, Galerie výtvarného umění v Náchodě, Husitské

muzeum v Táboře, Královská kanonie premonstrátů na Strahově, Moravská galerie v Brně, Muzeum

Vysočiny Jihlava, Národní památkový ústav (Státní hrad Šternberk, Státní zámky Buchlovice, Hradec

nad Moravicí, Hrádek u Nechanic, Jindřichův Hradec, Opočno, Velké Losiny, Vizovice), Národní galerie

v Praze, Národní zemědělské muzeum, Oblastní galerie v Liberci, Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě,

Památník národního písemnictví, Oblastní muzeum v Děčíně, Regionální muzeum Žďár nad Sázavou,

řkf Šternberk, Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích, Slovenská národná galéria

Bratislava, Turčianská galéria v Martine, Východočeská galerie Pardubice, Západočeská galerie v Plzni,

Západočeské muzeum v Plzni, Zemský archiv Opava – pobočka Olomouc, soukromí majitelé, sbírka

arpema, sbírka Patrika Šimona, sbírka Zdeňka Preclíka, sbírka Roberta Runtáka

V Muzeu moderního umění a Arcidiecézním muzeu Olomouc od konce října do března příštího roku potkáte více než dvě sta andělů. Tolik exponátů bude mít výstava *Šumění andělských křídel*, která diváky provede historií výtvarného ztvárnění nebeských poslů od gotiky po současnost, od deskových obrazů po videoart.

Ústředním tématem výstavy je podle kurátorky Gabriely Elbelové charakterizace anděla, hledání odpovědí na otázku, kdo to anděl je. „Zdá se totiž, že do konce devatenáctého století anděl žádné charakterové vlastnosti neměl a ve výtvarném umění figuroval podle toho, jaké úlohy plnil v lidských příbězích. Exponáty jsme po dlouhých diskusích rozdělili do tematických celků podle toho, v jaké roli andělé vystupují ve znázorněném příběhu,“ řekla Elbelová. „Rozhodly jsme se tyto úlohy specifikovat tak, abychom mohly propojit staré umění s moderním a současným a pokusit se najít paralely,“ doplnila kurátorka Barbora Kundračíková.

Rozdělení do pěti celků

Návštěvníci tak uvidí příklady zpodobení andělů v jednotlivých rolích jako Zprostředkovatele nebo Posla, Průvodce, Ochránce, Adoranta a v oddílu Anděl pak díla obecně vymezující postavy anděla. „Všech pět celků se objeví v Muzeu moderního umění. V Arcidiecézním muzeu budou zastoupeny tři typy andělských

bytostí, protože ve středověkém umění se některé z rolí neobjevují," uvedla Elbelová.

V rámci každého oddílu budou exponáty od středověku až po dvacáté století. „U jednotlivých témat bude vždy zastoupena typická témata starozákonní, novozákonní až po motivy dvacátého století, které se už vymykají tradičnímu křesťanskému pojetí," řekla. Je tak na divákovi, jestli prohlídku začne v Muzeu moderního umění nebo v Arcidiecézním muzeu. „Na obou místech se bude prolínat staré a moderní umění. Chronologie nehraje významnou roli, důležité bude propojení exponátů a hledání souvislostí mezi nimi," zdůraznila Elbelová.

Zápůjčky z celé republiky

Koncepce výstavy se začala rodit už před třemi lety. Východiskem pro výběr exponátů byly muzejní a arcibiskupské sbírky, ale kurátorky strávily hodně času průzkumem a rešeršemi odborné literatury. „Kontaktovaly jsme také instituce, u nichž jsme očekávaly, že by naši výstavu mohly zajímavě doplnit," vzpomněla Kundračiková.

Z olomouckých fondů je nakonec zhruba dvacet procent exponátů, zbývající jsou zápůjčky, a to z Národní galerie v Praze, Moravské galerie v Brně, Slovenské národní galerie v Bratislavě, Galerie výtvarného umění v Ostravě, Oblastní galerie v Liberci, Západočeské galerie v Plzni, Alšovy jihočeská galerie, ale také z církevních, zámeckých a soukromých sbírek.

Braunovy sochy i novinky od Knapa

Většina exponátů budou malby, protože médium obrazu kurátorky považují za nejatraktivnější pro diváky. „Ale počítáme i s vystavením středověkých rukopisů, kreseb, grafik, soch, fotografií nebo s videoartem. Většina vybraných děl spadá do rámce 'vysokého umění'. Hraničním žánrům typu komiks se budeme věnovat v doprovodném programu," dodala Kundračiková.

Kterých andělů na výstavě si kurátorky nejvíce cení? „Jsem v tématu natolik ponořená, že se mi těžko vybírá, ale jsem ráda, že se podařila zápůjčka například dvou soch Matyáše Bernarda Brauna z Národní galerie, krásného obrazu Jákobův žebřík italského barokního malíře Domenika Fettiho ze soukromé sbírky nebo monumentálních zlacených světloňošů z náhrobku svatého Norberta ze Strahovského kláštera," vyjmenovala Elbelová.

Kundračiková by vybírala především ve 20. století. Upozornila například na díla Jana Zrzavého a Mikuláše Medka a zcela nové práce Jana Knapa. „Budeme mít ale půjčené také sochy, mimo jiné Jana Koblasy a Věry Janouškové. Na výstavě se objeví i slovenští autoři – malíři Ludovít Fulla a Mikuláš Galanda nebo současná multimediální výtvarnice Dorota Sadovská," dodala.

Šumění andělských křídel bude první výstavou u nás, která se andělům ve výtvarném umění věnuje s takovou důkladností. „Je to samozřejmě velké téma,

ale není mnoho lidí, kteří by se mu věnovali. A dosavadní výstavy a další výstupy končily zpravidla v estetické rovině, tedy u toho, jak je anděl formálně zobrazován," podotkla Kundračíková.

Důležitým pomocníkem bude katalog

Důležitým zdrojem informací bude katalog, který výstavu doprovází. Autoři statí dokonce otevrou některá témata v českém prostředí vůbec poprvé, protože literatura k andělům a angelologii je v češtině sporadická. „Velmi zajímavý text bude například od anglické filozofky Valery Rees, která před několika lety vydala knihu shrnující její celoživotní bádání o andělech. Speciálně pro náš katalog napsala text o andělech v židovské tradici," zmínila Elbelová.

Publikace bude obsahovat i text historika umění Ivana Folletiho o počátku příběhu anděla v křesťanském kontextu a o navázání na židovskou a antickou tradici. Profesor Jan Royt přispěl statí o ikonografii andělů od starého umění po 19. století. Teoretik umění Jiří Olič ve své statí o znázornění andělů ve 20. století přímo vycházel z výběru exponátů pro výstavu. Teolog Pavel Ambroz se věnuje postavě anděla v současné teologii. Teoretik literatury a divadla Jan Lukavec sleduje postavu anděla v literatuře a kinematografii s těžištěm ve 20. století. „Druhá část katalogu je řazena stejně jako výstava, tedy podle jednotlivých andělských rolí. Chceme zde samozřejmě vysvětlit důvody, které nás k rozdělení vedly," uzavřela Elbelová.

DOPROVODNÝ PROGRAM

Komentované prohlídky

ČT | 10. 11. | 16.30 HODIN

ČT | 15. 12. | 16.30 HODIN

ČT | 12. 1. 2017 | 16.30 HODIN

ST | 15. 2. 2017 | 16.30 HODIN

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | VSTUP VOLNÝ

Výstavou Vás provedou kurátorky výstavy Gabriela Elbelová a Barbora Kundračíková.

Rezervace nutná | kontakt: pokladna@olmuart.cz, tel.: 585 514 241

Přednášky

ČT | 3. 11. | 19.00 HODIN | MOZARTEUM | VSTUP VOLNÝ

Andělé a druhé figury hřbitovní

Přednáška olomouckého výtvarníka a dokumentátora hřbitovů Miroslava Urbana.

Proměny ikonografie náhrobků českých a moravských hřbitovů 19. a 20. století.

PO | 21. 11. | 17.00 hodin | DIVADLO HUDBY | VSTUP VOLNÝ

Martin Foret: Anděl v komiksově literatuře

Přednáška představí vybrané reprezentace andělů z historie a současnosti domácího i světového komiksu. V daném kontextu se tak soustředí např. na slepého anděla Pygara ze slavného (a ve své době skandálního) francouzského komiksu Barbarella (1962, resp. 1964, později úspěšně zfilmovaného), na jím inspirované společenství andělů budoucnosti z komiksového cyklu Miloše Macourka a Káji Saudka Muriel a anděl Ró (1969/1970, resp. 1991/2009), ale i na současnou v komiksu i televizi úspěšnou popkulturní inkarnaci padlého anděla Lucifera z děl Neila Gaimana a Mikea Careyho (od roku 1989 do současnosti). Přednáška se krom historického přehledu proměn komiksových reprezentací

andělů pokusí nabídnout i jejich interpretaci a upozornit na kontexty, jimiž jsou motivovány.

ČT | 8. 12. | 17.00 HODIN | DIVADLO HUDBY | VSTUP VOLNÝ

Lenka Svobodová – Ondřej Krajetl: Ezokýč a jeho estetické limity

ST | 25. 1. 2017 | 17.00 HODIN | DIVADLO HUDBY | VSTUP VOLNÝ

Pavla Pečinková: S Bohem za zády

ST | 15. 2. 2017 | 17.00 HODIN | DIVADLO HUDBY | VSTUP VOLNÝ

Anna Jansová: (Andělská) křídla > Spojeno s komentovanou prohlídkou

Divadlo

LEDEN – ÚNOR 2017 | 19.00 HODIN | DIVADLO HUDBY

Roland Schimmelpfennig: Létaující dítě

Buranteatr, Brno (režie Mikoláš Tyc)

Hudba

LEDEN – BŘEZEN 2017 | 19.00 HODIN | MOZARTEUM

Marek Kepřt: Ke vzdálené hvězdě 13

Soutěž

Podělte se s námi o své „stopy křídel“ > uzávěrka 31. 1. 2017

Podělíte se námi o výtvarné, literární nebo hudební zpracování tématu Anděl? Nebo jste „stopy andělských křídel“ zachytili fotograficky? Do konce ledna 2017 nám můžete zasílat své výtvary. Zúčastnit se může kdokoliv starší šesti let.

Bližší informace sdělí David Hrbek, 585 514 213, hrбек@olmuart.cz, Marek Šobáň, 585 514 174, soban@olmuart.cz.

Filmy

ÚT | 1. 11. | 19.00 HODIN | MOZARTEUM | VSTUPNÉ 60 / 30 Kč

FILMART Arcidiecézního muzea Olomouc / z cyklu Andělské šumění

Amy

Velká Británie | dokument | 2015 | 128 min | režie: Asif Kapadia | hrají: Amy Winehouse, Mark Ronson, Tony Bennett, Pete Doherty, Russell Brand, Natalie Cole, Jay-Z, Alicia Keys, Beyoncé Knowles
Kým skutečně byla dívka, která stojí za slavným jménem Amy Winehouse? Co tato hudební ikona skrývala před okolním světem a proč zemřela v pouhých sedmadvaceti letech? Celovečerní dokument nechává promlouvat zejména Amy samotnou prostřednictvím dosud nezveřejněných archivních záběrů, rozhovorů, ale především skrze její hudbu a původní texty, které vždy reflektovaly aktuální události jejího života.

ÚT | 15. 11. | 19.00 HODIN | MOZARTEUM | VSTUPNÉ 60 / 30 Kč

FILMART Arcidiecézního muzea Olomouc / z cyklu Andělské šumění

Líza, liščí víla

Liza, a rókatündér | Maďarsko | 2015 | 98 min | režie: Károly Ujj Mészáros | hrají: Mónika Balsai, Piroska Molnár, Mariann Kocsis, Andrea Balázs, Ági Gubíková, David Sakurai, Gyözö Szabó
Hravá černá komedie sleduje mladou ženu Lízu, která touží po lásce. Ale potíží je v tom, že všichni její nápadníci nějakým způsobem zemřou. Líza dojde k přesvědčení, že je liščí vílou, zlým démonem, který vysává duše z mužů, jež potká.

Galerijní animace

Andělský (ne)mysl | animační program pro MŠ a 1. třídu ZŠ

8. 11. 2016 – 5. 3. 2017

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | GALERIE

S postavou anděla se setkáváme běžně. Na výstavě si ho můžeme prohlédnout v několika různých podobách, ale zachytíme ho i jinými smysly než zrakem? Uslyšíme někdy šumění andělských křídel? Zážitekový program zaměřený na mateřské školy a první třídy základních škol představí anděla pro všechny smysly pomocí metod výtvarné i dramatické výchovy.

Délka programu: 60 minut. | Lektorka: Hana Lamatová | 585 514 174 | lamatova@olmuart.cz

Hledání podoby | animační program pro 2. stupeň ZŠ a SŠ

8. 11. 2016 – 5. 3. 2017

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUC, ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | TROJLODÍ, GALERIE
Ztvárnění anděla v různých výtvarných formách, od klasické malby a sochy k objektu, instalaci či konceptu, poznají účastníci galerijní animace, která je netradičně provede oběma muzejními budovami.

Upozornění: Galerijní animace začíná v expozici Muzea moderního umění

Délka programu: 90 minut. | Lektori: Hana Lamatová | 585 514 174 | lamatova@olmuart.cz, Marek Šobán | 585 514 174 | soban@olmuart.cz

Tobiáš s andělem | animační program pro 1. st. ZŠ

8. 11. 2016 – 5. 3. 2016

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUC | TROJLODÍ

V galerijní animaci oživíme pozdně biblický příběh o malém chlapci Tobiášovi, jenž se setkal s andělem. Vycházet při tom budeme mimo jiné z barokních obrazů holandské krajinomalby.

Délka programu: 90 minut. Lektorka: Michaela Soukupová | 585 514 299 | soukupova@olmuart.cz

V trhlínách spánku | animační program pro 2. stupeň ZŠ a SŠ

8. 11. 2016 – 5. 3. 2016

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUC | TROJLODÍ

Jak viděli anděla výtvarní umělci napříč stoletími a jak ho viděli v průběhu let autoři slova a písní? Animační program plný tvorby, akce, diskuse a přemýšlení.

Délka programu: 90 minut. | Lektor: David Hrbek | 585 514 213 | hrbek@olmuart.cz

Hlídní oblohy | animační program pro seniory

8. 11., 6. 12. 2016

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUC | TROJLODÍ

Prostřednictvím tvůrčích aktivit výtvarné a dramatické povahy zacílíme na vlastní zkušenost s dotekem něčeho nadpozemského. Program je kombinací komentované prohlídky, galerijní animace a řízené diskuse.

Délka programu: 60 minut.

Začátek vždy v 11:00 hodin. Rezervace nutná. | Pokladna: 585 514 241 | pokladna@olmuart.cz |

Lektor: David Hrbek

Workshopy

A kde vlastně jsi? | Rodinný workshop

SO | 12. 11. | 10.00 – 13.00 HODIN

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC, MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ OLOMOUC | TROJLODÍ, STÁLÁ EXPOZICE AMO | VSTUPNÉ 70 / 35 Kč

Kdo je to anděl? Jak vypadá a kde ho můžeme najít? Na tyto a jiné všetečné otázky budeme hledat odpovědi přímo na výstavě Šumění andělských křídel.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Marek Šobán | soban@olmuart.cz | tel: 585 514 174.

Veronika Doutlíková | Žehlička + Papír = ANDĚL | Rodinný workshop

SO | 18. 2. | 14.00–16.00 HODIN

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | VSTUPNÉ 70 / 35 Kč

Přijde vám, že ze spojení žehličky a papíru nemůže vzejít nic dobrého natož umění? Umělkyně Veronika Doutlíková již několik let experimentuje s výtvarnou technikou, která spojuje tyto nespojitelné substance a nazývá ji teplocitlivou koláží. S úspěchem ji využívá ve své volné a animované tvorbě. Pod jejím vedením si ověříme, že teplo může být prostředkem, jak objevit anděla na bílém papíře.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Marek Šobán | soban@olmuart.cz | tel: 585 514 174.

Cesta za andělem | Komentovaná vycházka

NE | 5. 3. | 15.00 – 18.00 | ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC | VSTUP VOLNÝ

Andělé hrají v kulturní historii mnoho rolí, jsou to poslové, ochránci ale také průvodci. Jejich postavy na uměleckých dílech a v podobě uměleckých děl najdeme na mnoha místech Olomouce. Budou nás provázet na vycházce, která povede z výstavy Šumění andělských křídel do veřejného prostoru i do prostoru sakrálních staveb ve městě.

Kapacita omezená! Rezervace, informace: Hana Lamatová | lamatova@olmuart.cz | tel: 585 514 174.

KONTAKT PRO MÉDIA

Mgr. Petr Bielez

tiskový mluvčí

Muzeum umění Olomouc | Denisova 47 | 771 11 Olomouc

K: Muzeum moderního umění | Denisova 47 | 771 11 Olomouc

T: 585 514 282 | M: 724 202 905

E: bielesz@olmuart.cz | [web](#) | [facebook](#) | [twitter](#)

